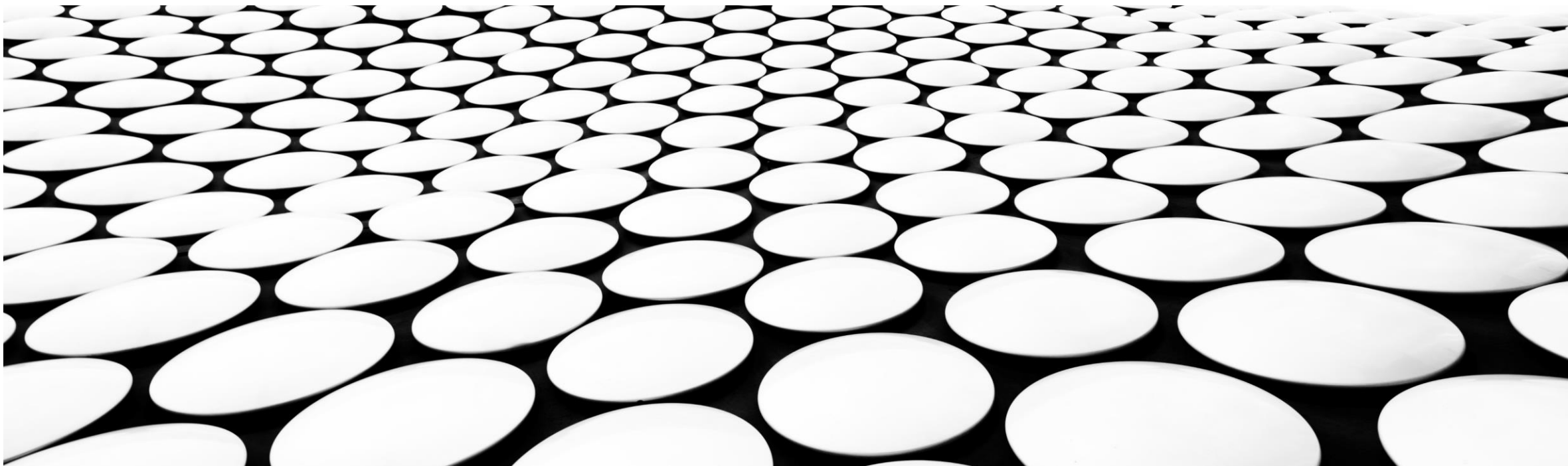

NA ODOLNOST VENKOVA CHYTŘE

TÉMATA PRO PLÁNOVÁNÍ RESILIENCE NA ÚROVNI MUNICIPALIT/KOMUNIT

KONTEXT

- KLIMATICKÁ ZMĚNA
- PŘÍRODNÍ POHROMY
- PANDEMIE
- VÁLEČNÉ KONFLIKTY
- ENERGETCKÁ KRIZE
- KOLAPS ZÁSOBOVÁNÍ

ODOLNOST V (PITNÉ) VODĚ

- šetřit pitnou vodou a efektivně ji využívat
  - úsporné splachování, perlátory, sprchové hlavice, dálkové (chytřé) odečty
- využívat dešťovku, šedou vodu, vyčištěnou odpadní vodu
  - zelené střechy a fasády, podzemní rezervoáry, rozvody šedé vody, zálivka veřejné zeleně
- zadržovat vodu v krajině i v sídle
  - tůně, revitalizace toků, slepá ramena, rybníky, ale také retenční schopnost půdy, však vyčištěné vody z ČOV
- obnovovat síť veřejných studen
  - veřejně přístupné pumpy a pítka
- budovat nové zdroje pitné vody
  - využívat dotací z NPŽP, vrty, přivaděče
- budovat rezervoáry pitné vody
  - využití starých štol a dalších podzemních prostor

ODOLNOST V POTRAVINÁCH

- **vybudovat kompostárnu jako zdroj organického hnojení**
  - ideálně ve spolupráci s místním zemědělcem nebo jako sociální podnik
- **drobný pacht zemědělské půdy, krátké dodavatelské řetězce**
  - drobný pacht podpoří vztah lidí k půdě, je prvkem regionální identity, 25 t/ha (brambory)
- **potravinová banka (osiva a sadba), osvěta v oblasti plýtvání potravin**
  - nejen jako pro sociálně slabé, ale i jako potravinová rezerva pro krizové situace
- **vybudovat a vybavit sklad/půjčovnu nářadí,**
  - podporovat komunitní pěstování a částečnou soběstačnost, která byla pro český venkov vždy typická
- **komunální techniku kupovat i s ohledem na využití v zemědělství**
  - např. pořízení traktoru s adaptéry pro nesené i tažené stroje, s dostatečným výkonem
- **sázet ovocné stromy odrůd (vhodných k uskladnění) – obecina**
  - možné provázat s komunitními akcemi jako je komunitní sběr, moštování, pálení, košt, soutěž o nejlepší štrůdl...
- **zpracovat projekt intenzivního chovu ryb v obecních rybnících**
  - zarybnění všech obecních rybníků a dalších vodních ploch jako stimul pro regionální gastro nabídku, 0,5t/ha

ENERGETICKÁ ODOLNOST

- **vybudovat silné energetické družstvo**
  - stmelení komunity s výrazným ekonomickým a psychologickým efektem
- **decentralizovat a diverzifikovat výrobu elektřiny a teplé vody**
  - posílení autonomie komunit, nižší závislost na státu, vhodný energetický mix dle potřeb komunity
- **energetické využití biomasy – pole, lesy, domácnosti**
  - všude, kde je to možné, tvorba družstev či jiných kooperujících struktur veřejného a soukromého sektoru produkujícího biomasu
- **snižovat energetickou náročnost budov**
  - koncept udržitelných budov má opodstatnění i ve venkovském prostoru, energetický management, dálkové odečty
- **v omezené míře disponovat el. energií pro krizové řízení**
  - bateriové úložiště, kogenerační jednotka, elektrolyzátor pro výrobu vodíku
- **energeticky nezávislé obecní noclehárny –tělocvičny, školy, jídelny**
  - pro živelné pohromy, uprchlické vlny, výpadky elektřiny a dodávek tepla během zimy

ODOLNOST VE DŘEVĚ

- **optimalizovat lesní hospodaření – diverzifikace sortimentu dřeva**
  - les není jen zdrojem palivového dřeva, ale především stavebního materiálu a potěžebních zbytků
- **vybudovat zpracovnu dřeva – řezivo, štěpka, palivo a peletovací linku**
  - od určité velikosti lesního majetku dává velký smysl mít těžbu a zpracování ve vlastní režii
- **vybudovat sklad stavebního dřeva a sklad/půjčovnu nářadí**
  - při současných cenách a lhůtách na trhu stavebnin je dřevo perspektivní materiál
- **vybudovat re-use point a nábytkovou/materiálovou banku**
  - prvek cirkulární ekonomiky, pomoc sociálně slabším, pomoc po živelných pohromách
- **komunální techniku kupovat i s ohledem na využití v lesnictví**
  - traktor s ochrannou klecí a navijákem a ještě lépe traktorbagr (údržba lesní cestní sítě)
- **v rámci výstavby preferovat energeticky úsporné dřevostavby**
  - moderní dřevostavby jsou stále na špici v udržitelném stavebnictví, navíc v kontextu lokální ekonomiky

ODOLNOST V KRAJINĚ

- **dobrý zdravotní stav půdy**
  - protierozní opatření , retence vody, organické hnojení
- **pestrá krajinná mozaika**
  - biodiverzita biotopů, stanovišť a ekosystémů, průchodnost krajiny, fragmentace půdních bloků, ekologická stabilita, ÚSES
- **pestrost kultur pěstovaných plodin**
  - pestré osevní postupy, zařazování půdoochranných a zlepšujících plodin, zastoupení trvalých kultur – sady, agrolesy,
- **péče o zeleň mimo les**
  - solitéry, remízky, liniové výsadby, krajinotvorné sady starých odrůd
- **přírodě blízká protipovodňová opatření**
  - retenční nádrže, suché poldry, průlehy, protierozní meze, zasakovací pásy, inundační zóny
- **věkově a druhově diverzifikované lesní porosty**
  - zvýšení stability lesního porostu, podpora mimoprodukčních funkcí, změna kategorie lesa

ODOLNOST V MOBILITĚ A KOMUNIKACI

- nákup vozidel a techniky přizpůsobovat lokálním zdrojům energie
  - elektromobilita, BioCNG, vodíková mobilita
- vybudovat/propojit s technologií pro produkci potřebné energie
  - bioplynová stanice s dočištěním primární produkce, VTE/FVE/HE s nabíjecí stanicí úložištěm (baterie, kapalný vodík)
- motivovat obyvatele k přechodu na udržitelnou mobilitu
  - tam kde jde obec příkladem se věci lépe daří, podpora lokální ekonomiky
- zapojit udržitelnou mobilitu do SMART řešení v dopravě
  - systém sdílené přepravy osob, udržitelná správa obce (popeláři, úklid, zálivka) a rozvoz (pošta, obědy, nákupy)
- pořízení prostředků pro krizovou komunikaci
  - blackout, nejde elektřina, nefunguje internet ani mobilní operátoři... jak komunikovat dovnitř a ven?

ODOLNOST V BEZPEČNOSTI

- krizový plán ochrany obyvatel před rabováním a násilnými projevy během krizových událostí
  - nejméně veselá část, nicméně klíčová pro zvládnání krizí, násilí je jejich nedílnou částí
- plán požární bezpečnosti, požární prevence, krizový plán a evakuační plán, komunikační plán, realizace identifikovaných opatření
  - požár v Českém Švýcarsku ukázal bílé místo strategického plánování a realizace odpovídajících opatření
- práce s dobrovolníky –SDH, kynologové, sportovní kluby, zdravotníci
  - velký potenciál pro zapojení do řídicích a funkčních struktur, „klíčoví obyvatelé“
- zakládání lokálních platforem snižování rizik katastrof
  - speciální případ síťování a spolupráce v území, plně v souladu s principy LEADER

CO ŘÍCI ZÁVĚREM?

- Toto je otevřený proces tvorby zadání
- Prosím o vaše podněty, reakce, doplnění
  - Pokusíme se zajistit pilotní ověření a následně zpracování metodiky.
  - Většina uvedených opatření funguje i samostatně, není důvod čekat!

hartych@masceskysever.cz